Lietas arhīva Nr. C-0278-18/8
ECLI:LV:VENT:2018:0122.C40116717.4.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Ventspils tiesas tiesnesis I.Kligačs

2018.gada 22.janvārī izskatīja rakstveida procesā Ventspilī, Katrīnas ielā 14 civillietu akciju sabiedrības "Moda Kapitāls" prasībā pret **/pers. A/** par parāda piedziņu,-

k o n s t a t ē j a

2017.gada 1.decembrī tiesā saņemta prasītājas akciju sabiedrības "Moda Kapitāls" maza apmēra prasība pret /pers. A/ ar lūgumu piedzīt pamatparādu 400 *euro*, procentus par kredīta izmantošanu 90.06 *euro*, nokavējuma procentus 178.04 *euro* un tiesāšanās izdevumus. Bez tam, lūdz atzīt tiesības saņemt procentus līdz sprieduma izpildei.

2017.gada 4.decembrī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietu nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2018.gada 4.janvārim, izskaidrojot viņa tiesības.

Ar Ventspils tiesas 2018.gada 4.janvāra lēmumu civillietas izskatīšana nolikta rakstveida procesā, neaicinot uz tiesas sēdi puses. Par minēto paziņots pusēm atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektajai daļai un 56.^{1}panta otrajai daļai.

Tiesa atzīst, ka pusēm par prasību un lietas izskatīšanas datumu ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā, jo sūtījumu neizsniegšana pati par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Izvērtējusi prasības pieteikumu un tam pievienotos materiālus, tiesnesis atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Konstatēts, ka 2017.gada 2.martā starp akciju sabiedrību „Moda Kapitāls" un atbildētāju /pers. A/ noslēgts Aizdevuma līgums Nr./numurs/(lietas 9.lapa), saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza atbildētājam aizdevumu 400 *euro* apmērā ar mēneša procentu likmi– 7.50% un aizdevuma atmaksas termiņu– 2017.gada 2.septembris.

Aizdevuma līguma 2.1.punkts nosaka, ka kredīta ņēmējs apņemas atmaksāt kredīta summu un maksāt procentus saskaņā ar līgumam pievienoto maksājuma grafiku. Nodibināts, ka atbildētājs nav izpildījis līguma nosacījumus, kaut arī aizdevums izsniegts pilnā apmērā (lietas 11.lapa).

Atbilstoši Civillikuma 1943.pantam, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš ir saņēmis. Civillikuma 1756.pants nosaka pienākumu uz tiesiska darījuma pamata maksāt procentus, kas noteikti līgumā. Pie šādiem apstākļiem prasītājai ir tiesības prasīt kredīta pamatsummas, procentu par kredīta izmantošanu samaksu, jo atbildētājs nav pildījis savas līgumsaistības. Tādejādi no atbildētāja piedzenams pamatparāds 400 *euro*, procenti par kredīta izmantošanu 90.06 *euro*.

Daļā par nokavējuma procentu 178.04 *euro* piedziņu- prasība apmierināma daļēji.

Atbilstoši Aizdevuma līguma 5.1.punktam kredīta pamatsummas atmaksas nokavējuma gadījumā Aizņēmējs maksā Aizdevējam nokavējuma procentus 0.35% apmērā no neatmaksātās Aizdevuma pamatsummas par katru kavēto dienu.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesai ir pienākums ex officio pārbaudīt iespējamo patērētāju tiesību pārkāpumu (skat. LR Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 13.marta spriedums lietā SKC-108/2013 un Senāta spriedums lietā SKC-175/2015, LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta lēmums lietā SKC-2334/2015., Eiropas Tiesas spriedums lietās C-234/08, C-397/211) neatkarīgi no tā, vai atbildētājs ir lūdzis atbrīvot no nokavējuma procentu samaksas.

Arī Civillikuma grozījumi (Civillikuma 1764.pants) piešķir tiesām tiesības izvērtēt procentu samērīgumu un atbilstību godīgai darījumu praksei.

Procentiem nedrīkst piedēvēt soda raksturu un jaukt to ar procentos izteiktu līgumsodu. Civiltiesiskos strīdos pārmērīgi augsti procenti var kalpot par pamatu līguma noteikumu atzīšanai par neatbilstošiem labiem tikumiem (Augstākās tiesas Senāta spriedums lietā Nr.SKC-262/2012).

Izšķirot civiltiesisku strīdu, tiesai ir jāizvērtē līguma noteikumi pušu tiesiskās vienlīdzības, tai skaitā, labticīguma aspektā, ņemot vērā apstākli, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3. un 4.punktu atbildētājs ir atzīstams par patērētāju.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktam par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms noteikums, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Pušu līguma 5.1.punktā ietvertais nosacījums paredz, ka nokavējuma procenti tiek aprēķināti kā kompensācija par līgumā noteiktās saistības izpildes pārkāpumu - noteikto maksājumu termiņu kavējumu.

Konkrētā gadījumā prasītāja līdz piedzīt nokavējuma procentus- 0.35 % dienā no kavēto maksājumu kopējās parāda summas, tie sastāda 127% gadā, un šāds nokavējuma procentu apmērs, tiesas skatījumā, pilnībā satur līgumsoda pazīmes un liecina nevis par aizdevēja vēlmi saņemt taisnīgu atlīdzību par samaksas kavējumu, bet gan par aizņēmēja sodīšanu, kas savukārt neatbilst nokavējuma procentu mērķim civiltiesībās, liecina par netaisnīgu līguma noteikumu.

Maksājumu kavēšana sākās jau pēc 2017.gada 24.aprīļa, kredīta pilnīgas nomaksas datums – 2017.gada 2.septembris. Pierādījumi, ka atbildētājam būtu nosūtīts kāds brīdinājums nav pievienoti. Kaut arī prasītājs nokavējuma procentus rēķinājis no 2017.gada 2.maija, taču tie jau pārsnieguši 44% no pamatparāda summas.

Samazinot nokavējuma procentus tiesa ņem vērā tiesu praksi. Zemgales apgabaltiesas 2016.gada 29.novembra spriedumā lietā Nr.CA-0374-16/12 un 2016.gada 10.marta spriedumā Nr. C31305214 tiesas analoģiskās lietās atzinušas prasītājas prasītos nokavējuma procentus- 0.15 % dienā no kavēto maksājumu kopējās parāda summas par Patērētāju tiesību aizsardzības likumā noteiktiem netaisnīgiem līguma noteikumiem, kas liecina par aizņēmēja sodīšanu. Apgabaltiesas nepiekrita apelācijas sūdzībā norādītajam, ka par nesamērīgu nokavējuma procentu apmēru ir atzīstams tikai tāds, kas pārsniedz kapitāla lielumu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 17.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-262/2012, norādījis, ka atbilstoši tiesību doktrīnā izteiktajai atziņai procentu kā atlīdzības par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu vai atdošanas kavējumu galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus

ekonomikai raksturīgo ekvivalenci, kas ietver pieņēmumu, ka kapitāls parasti nes augļus. Procentiem nedrīkst piedēvēt soda raksturu un jaukt to ar procentos izteiktu līgumsodu. Nokavējuma gadījumā procentu maksāšanas pienākums iedarbojas kā pamudinājums parāda ātrākai nokārtošanai. (..) Civiltiesiskos strīdos pārmērīgi augsti procenti var kalpot par pamatu līguma noteikumu atzīšanai par neatbilstošiem labiem tikumiem (skat. arī Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. TNA, Rīga, 2006, 145.lpp.).

Lai rastu taisnīgu līdzsvaru abu pušu attiecībām, tiesa atzīst par nepieciešamu piedzīt no atbildētāja nokavējuma procentus, tomēr nokavējuma procentu summu samazinot. Nokavējuma procentu mērķis pretēji līgumsoda mērķim nav sodīt, bet gan mudināt pildīt saistības, konkrētajā gadījumā, tomēr nokavējuma procentiem saskatāma sodošā funkcija. Tādēļ nokavējumu procentu apmērs nosakāms 40 *euro* apmērā, t.i. 10 % apmērā no parāda pamatsummas 400 *euro*, kas būs samērīgi un taisnīgi. Prasība daļā par nokavējumu procentu piedziņu 138.04 *euro* apmērā ir noraidāma kā nepamatota, nesamērīga, netaisnīga un neatbilstoša vispārīgiem tiesību principiem.

Prasība par nokavējuma procentu piedziņu nav pamatota ar apstākļiem, ka prasītājam atbildētājas nepienācīgas saistību izpildes rezultātā būtu radīti zaudējumi.

Civillikuma 1763.pantā ir noteikts brīdis, kad apstājas procentu pieaugums, bet tas nenozīmē, ka procenti jebkurā gadījumā summā līdz pamatparāda apmēram ir atzīstami par samērīgu kompensāciju. Nokavējuma procenti kā kompensācija par saistību nepienācīgu izpildi ir vērtējami atbilstoši labticīguma prasībām un nesamērīgi procenti uzskatāmi par prettiesiskiem.

Tiesai nav arī pamata noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos kavējuma procentus no lietas izskatīšanas dienas. Prasītājai nosakāmas Civilprocesa likuma 195.pantā paredzētās tiesības likumisko kavējuma procentu (6% gadā) saņemšanai līdz sprieduma izpildei. Sprieduma izpilde notiek atbilstoši Civilprocesa likuma normām par sprieduma izpildi un citiem normatīviem aktiem, kuru piemērošana un piespiedu līdzekļu izvēle ir zvērināta tiesu izpildītāja kompetencē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai tiesāšanās izdevumi, kas sastāv no valsts nodevas- 79.51 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem par paziņojumu, pieteikuma sūtīšanu- 3.30 *euro* piedzenami no atbildētāja. Atbildētājam dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei (Civilprocesa likuma 204.^{1}pants).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34., 41., 97., 193., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27} pantiem, Civillikuma 1587.-1590, 1779., 1756., 1765., 1943., 1934. pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no **/pers. A/** (personas kods /personas kods/) par labu **akciju sabiedrībai „Moda Kapitāls”** (reģistrācijas Nr. 40003345861) pamatparādu **400 *euro***, aizdevuma procentus par laika periodu no 2017.gada 2.aprīļa līdz 2017.gada 2.septembrim **90.06 *euro***, nokavējuma procentus par laika periodu no 2017.gada 2.maija līdz 2017.gada 2.septembrim **40 *euro***, valsts nodevu **79.51 *euro*,** ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par tiesas paziņojumu, pieteikuma sūtīšanu- **3.30 *euro***, kopā **612.87 *euro* (seši simti divpadsmit *euro* un 87 centi),** atzīstot akciju sabiedrībai „Moda Kapitāls” tiesības saņemt likumiskos procentus, t.i. 6% (seši procenti) gadā no pamatsummas, kas uz doto brīdi ir 400 *euro* (četri simti *euro*) par laiku līdz sprieduma izpildei vai līdz brīdim, kad procenti sasniedz pamatsummu.

Daļā par nokavējuma procentu- 138.04 *euro* piedziņu- prasību **noraidīt.**

Piedzītos naudas līdzekļus ieskaitīt prasītājas kontā Nr. LV59PARX0013057740001, AS “Citadele banka”.

Noteikt atbildētājam termiņu 10 (desmit) dienas sprieduma labprātīgai izpildei, skaitot no dienas, kad spriedums stājies spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas 2018.gada 22.janvārī apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, sūdzību iesniedzot Ventspils tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnesis I.Kligačs